

Erasmus+

Newcastle
University

KU LEUVEN

Curriculumraamwerk (‘Curriculum Framework’)

VOOR HET ‘INTERNATIONALISEREN VAN DE UNIVERSITAIRE
ERVARING’

Recommended citation: ATIAH (2018). *Curriculumraamwerk: Voor Het ‘Internationaliseren Van De Universitaire Ervaring’* Retrieved from <https://research.ncl.ac.uk/atiah/outputs/>

V. 19/09/2018

Over ATIAH

Het Curriculumraamwerk of Curriculum Framework dat in dit document wordt gepresenteerd, is ontwikkeld binnen het project Approaches and Tools for Internationalisation at Home (ATIAH). Dit multilaterale project is een strategisch partnerschap van Erasmus+ (KA2-project, 2016-2018) en bestaat uit een consortium van drie Europese universiteiten: de Universiteit van Newcastle (Verenigd Koninkrijk), de Universiteit van Bologna (Italië) en de KU Leuven (België).

Het voornaamste doel van dit project is om de relevantie en kwaliteit van het Europese hoger onderwijs (ho) te verbeteren door tools te ontwikkelen waarmee hogeronderwijsinstellingen activiteiten rondom Internationalisation at Home (IaH) kunnen evalueren en verbeteren. Zo draagt dit project bij aan een van de 'Key Priority Areas' van de Europese Commissie, namelijk: "European Higher Education in the World": 'Promoting IaH and digital learning' (COM/2013/499). Vanwege een groeiende urgentie op geopolitiek en economisch vlak, staat IaH steeds hoger op de strategische agenda's van ho-instellingen wereldwijd.

Het ATIAH-project heeft benaderingen en tools ontwikkeld die instellingen, staf en studenten (in het bijzonder de niet-mobiele meerderheid) ondersteunen in de ontwikkeling van vaardigheden die noodzakelijk zijn om succesvol te opereren in een internationale omgeving. De eerste fase van het project bestond uit verschillende activiteiten van de projectpartners om een veelzijdig beeld van IaH-praktijken in Europese ho-instellingen te krijgen. Dit bestond uit een literatuurstudie, een Europese vragenlijst onder studenten en staf (342 respondenten) en een serie van interne audits en focusgroepen (74 deelnemers) met verschillende stakeholders: internationale en lokale studenten, academisch en ondersteunend personeel, departementshoofden, senior leiders en vertegenwoordigers van *international offices*. De bevindingen uit deze drie methodes van datacollectie vormden de basis voor de ontwikkeling van onderstaande drie outputs:

1. Een Zelf-Audit Tool ('Self-Audit Tool') voor ho-instellingen om IaH-activiteiten te monitoren en benchmarken;
2. Een Curriculumraamwerk ('Curriculum Framework') voor het internationaliseren van de hoger onderwijservaring;
3. Een Bewijskader ('Evidence Framework') om vorderingen in IaH aan te tonen.

In dit document wordt het Curriculum Framework (CF) toegelicht. Het is echter sterk aan te raden om een combinatie van twee of meer van bovenstaande drie instrumenten te gebruiken.

Doel van het Curriculum Framework

Het oorspronkelijke doel van het Curriculum Framework was om curriculumontwikkelaars en bestuurders te ondersteunen in het ontwikkelen van een module “internationaliseren van de universitaire ervaring”. Na het bestuderen van kernpublicaties over curriculumontwikkeling en -uitvoering, en op basis van discussies met stakeholders in onze focusgroepen en workshops, besloten we echter wat verder uit te zoomen. Hierbij staat nog steeds het “internationaliseren van de universitaire ervaring” centraal.

Voordat we ingaan op de verschillende functies van het framework, is het belangrijk om een gezamenlijk begrip te hebben van wat we precies bedoelen met Curriculum Framework. Bovendien, als curriculumontwerp een essentieel onderdeel van IaH-agenda's moet zijn, dan moeten we ook een gezamenlijke taal ontwikkelen voor het “internationaliseren van de universitaire ervaring”.

Allereerst is het Curriculum Framework niet per se een curriculum en het woord ‘framework’ moet voorzichtig worden toegepast. Het framework zou moeten helpen bij het organiseren, controleren en/of reguleren van het curriculum. Daarbij is het curriculum meer dan een studieprogramma, de lesmaterialen en de lespraktijk. Het framework heeft ook betrekking op bredere aspecten die directe impact kunnen hebben op de ontwikkeling en implementatie van het curriculum, zoals de IaH-missie en -visie en ook de institutionele cultuur (International Bureau of Education- UNESCO, 2017).

Ho-instellingen kunnen het CF gebruiken voor verschillende doeleinden: Het kan gebruikt worden als een tool voor reflectie en discussie, voor het ontwikkelen en organiseren van een specifieke module, voor het ontwikkelen, implementeren en evalueren van het bredere curriculum en, uiteindelijk, ter bevordering van een holistische aanpak van IaH door te beginnen met het beïnvloeden van de cultuur, visie en missie van de ho-instelling.

Het CF dient allereerst als **een tool voor reflectie en discussie** over hoe je kunt bevorderen dat alle studenten leren in een geïnternationaliseerd curriculum. Daarbij beoogt het CF om de dialoog over curriculumontwikkeling en -evaluatie te ondersteunen. Het is cruciaal om een continue dialoog te voeren over IaH, binnen en tussen hogeronderwijsinstellingen. Zo worden er meer staf en leiders betrokken bij het ontwikkelen en uitdagen van een coherent verhaal rondom IaH en raken ze beter bekend met de praktijken rondom curriculumontwikkeling. Dit moet goed worden ondersteund, zodat het ook echt wordt ingebed in institutioneel beleid en institutionele praktijken (Robson et al., 2018).

Het CF kan ho-instellingen ook ondersteunen in het **ontwikkelen van een module of programma**, dat interculturele competenties en mondiale perspectieven helpt ontwikkelen bij studenten en dat studenten helpt ontwikkelen als zelfvoorzienende individuen die voorbereid zijn op het slagen in een steeds meer veranderende en diverse wereld. Zo helpt het framework ho-instellingen de ‘global graduates’ te onderwijzen waar werkgevers naar op zoek zijn. Daarnaast kan het CF fungeren als aanjager voor belangrijke waarden zoals culturele

diversiteit, gelijkheid en inclusiviteit. Het CF kan als katalysator fungeren om alle afgestudeerden voor te bereiden om te leven in, en verantwoord bij te dragen aan, een wereldwijd verbonden samenleving (Jones & Killick, 2007).

Het CF is ook een instrument voor het **organiseren, monitoren en/of reguleren** van de (inhoud van) het bredere curriculum. Het CF kan universiteiten ondersteunen die een mondiale dimensie in het curriculumontwerp en -inhoud willen integreren. Het CF kan bijdragen aan het benchmarken en aantonen van prestaties. Het maakt een organisatiebrede aanpak van IaH mogelijk en biedt mogelijkheden om verschillende groepen stafleden (programma-ontwikkelaars, onderwijzend personeel, staf van studentenservices) en vertegenwoordigers van studentenverenigingen samen te brengen en te engageren.

Op een abstracter niveau streeft het Curriculum Framework naar een **meer holistische aanpak voor IaH**, waarbij ho-instellingen meer internationaal georiënteerde gemeenschappen worden. Dit in tegenstelling tot instellingen die claimen dat ze internationaal zijn, simpelweg vanwege het aantal internationale studenten en staf dat ze aantrekken.

Publiek

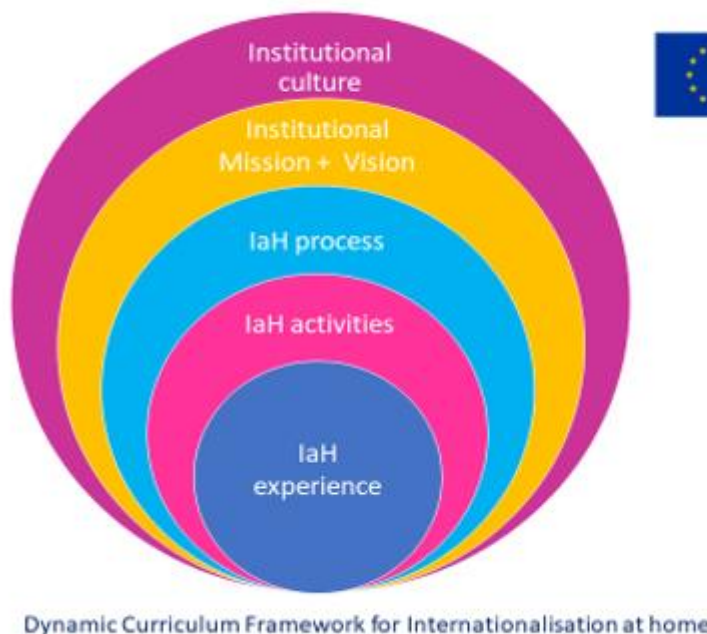
De groep die uiteindelijk het meeste profijt heeft bij deze tool zijn de studenten (zowel internationaal mobiele studenten, als de studenten die in eigen land blijven). Zij zullen vaardigheden, houding en kennis opdoen die een "global mindset" bevorderen bij een internationale toekomstige zelf, die adequaat kan reageren op actuele arbeidsmarktbehoeften. Het dynamische Curriculum Framework is verder nuttig voor verschillende stafgroepen (programma-ontwikkelaars, onderwijzend personeel, staf van studentenservices) en vertegenwoordigers van studentenverenigingen.

Het Curriculum Framework

Het Framework heeft twee belangrijke eigenschappen:

Interconnectiviteit: Al de verschillende elementen in het model beïnvloeden elkaar en zijn met elkaar verbonden. Hoewel het verleidelijk is om te zeggen dat het dynamische proces begint bij het hart van het model, is het mogelijk om ieder van de verschillende velden als startpunt te nemen.

Flexibiliteit: Het CF is ontworpen voor een flexibel gebruik, zodat er rekening gehouden kan worden met contextuele factoren zoals de behoeftes en omstandigheden van verschillende instituties en programma's. Het is niet mogelijk om een IaH-framework te ontwikkelen dat aansluit bij iedere context en geformuleerd wordt als een strikte set regels. De educatieve context van iedere hogeronderwijsinstelling is een complexe mix van een educatieve filosofie, beleidsprioriteiten, institutionele cultuur en de bijbehorende waarden, visie, strategie, stafcapaciteit, financiële middelen en structuren voor curriculumontwerp. Op een bepaalde manier kan het CF fungeren als een flexibel template dat aangepast wordt aan de behoeften en omstandigheden van individuele instituties en programma's. De gebruiker kan ieder element uit het model selecteren als prioriteit voor het bespreken, ontwikkelen, invoeren of evalueren van het curriculum.

Elementen van het dynamische Curriculum Framework

In deze sectie bespreken we de verschillende velden die in het CF worden gebruikt.

Institutionele cultuur

Iedere HOI heeft een unieke **organisatiecultuur**. Deze cultuur behelst overtuigingen, gedragingen en waarden die bijdragen aan de unieke sociale en psychologische omgeving van de universiteit en de ervaring van staf en studenten. Hoewel traditie een belangrijke rol speelt in de instellingscultuur, is het geen statisch gegeven. De institutionele cultuur wordt doorlopend beïnvloed door vele factoren zoals de demografische, politieke, religieuze en educatieve contexten waarbinnen de institutie opereert.

De organisatiecultuur omvat de normen en waarden en het gedrag die gedeeld worden door alle leden van de ho-instelling en die deze leden aan elkaar en aan de organisatie bindt. Deze cultuur ziet men weerspiegeld in alle werkingen van de ho-instelling en in haar interacties met de buitenwereld. De organisatiecultuur van een ho-instelling is gebaseerd op gedeelde attitudes, overtuigingen, gewoontes en geschreven en ongeschreven regels, die in de loop der tijd zijn ontwikkeld en valide worden geacht en ze beïnvloedt bestuurlijke beslissingen (Muzumara, 2018) en de visie en missie van een instelling.

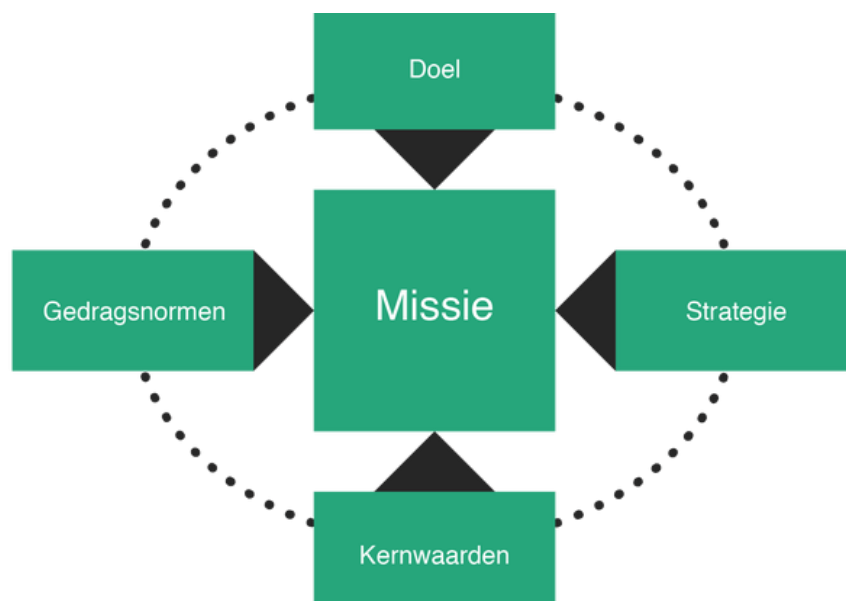

Institutionele missie en visie

De **visie** van een ho-instelling beïnvloedt het curriculumontwerp en -uitvoering. De **missie** is hoe een (educatieve) organisatie deze visie in de praktijk brengt. Onderstaande figuur illustreert hun onderlinge relatie.

Het Ashridge-model (Campbell & Yeung, 1991) benoemt vier elementen die bijdragen aan het definiëren van de organisatiemissie: doel, strategie, gedragsnormen en waarde.¹ Internationalisation at Home zou een mogelijke strategie zijn om de organisatiemissie te behalen. Als de vier elementen sterk samenhangen, en elkaar daardoor dus versterken, is er sprake van een goede missie.

Ho-instellingen die een missie en/of visie voor IaH willen ontwikkelen, kunnen inspiratie zoeken bij Beelen en Leask. Zij omschrijven IaH als “een set instrumenten en activiteiten ‘thuis’ die zich richten op het ontwikkelen van internationale en interculturele competenties in alle

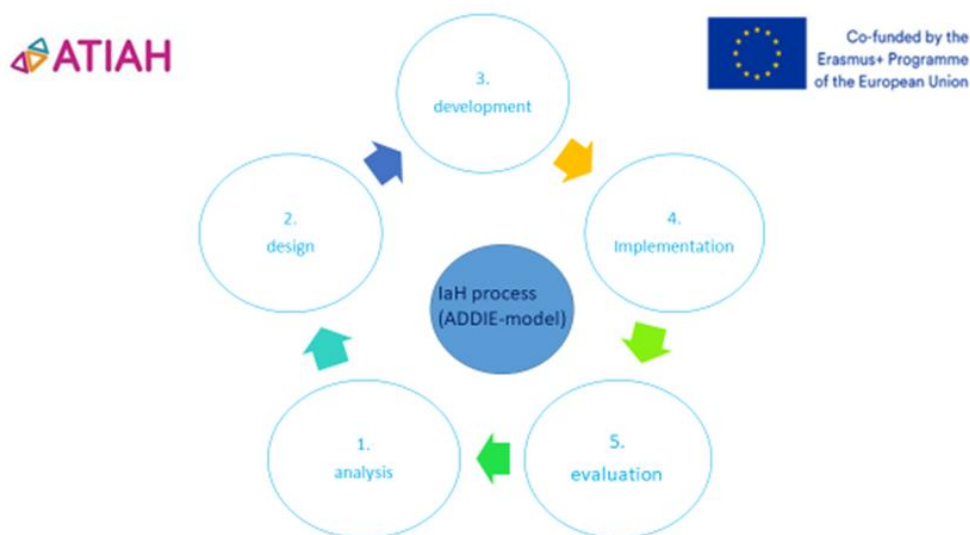
---

¹ De missie omvat waarden. Sterke en duidelijk gearticuleerde waarden spelen een belangrijke rol in het bouwen van een positieve cultuur in iedere organisatie. De niet-gearticuleerde waarden worden geplaatst onder het thema ‘institutionele cultuur’.

studenten” (Beelen & Leask, 2011, p.5). Beelen en Jones (2015, p.65) adviseren ho-instellingen om “een doelbewuste integratie van internationale en interculturele dimensies in het formele en informele curriculum te prioriteren voor alle studenten in binnenlandse leeromgevingen”. Voor meer inspiratie verwijzen we naar de theoretische discussie in het algemene projectdocument.

Internationalisation at home-proces

Wanneer een instelling ervoor kiest om IaH expliciet op te nemen als strategie in haar beleid, resulteert dit niet alleen in het ontwikkelen, implementeren, en monitoren van het curriculum zelf, maar worden tegelijk ook de verschillende elementen/velden beïnvloed die op hun beurt een sterke impact hebben op de activiteiten die deel uitmaken van het Curriculum. Dit noemen wij het IaH-proces. Het ADDIE-model kan helpen dit proces duidelijk te beschrijven.² Het ADDIE-model is een afkorting van de vijf fasen van curriculumontwerp waaruit het model bestaat (Hund, 2016): analyse, ontwerp, ontwikkeling, implementatie en evaluatie. Het kan ook toegepast worden op de creatie van educatieve en leerzame trainingsmaterialen.

Je kunt met verschillende activiteiten het bestaande IaH-curriculum, en de curriculaire en co-curriculaire activiteiten, evalueren. Bijvoorbeeld door het genereren en valideren van data over sterktes en zwaktes zoals stakeholdervragenlijsten, raadgevende bijeenkomsten met stakeholders, enzovoort. Dit valt echter buiten de doelstellingen van het project.

Internationalisation at home-activiteiten

Het laatste veld voordat we aankomen bij het centrum van het model, bestaat uit de **curriculaire en co-curriculaire activiteiten** die onder de vlag van IaH worden uitgevoerd. We

---

² Het ADDIE-model is een mogelijke manier om het IaH-curriculum te ontwikkelen, implementeren en monitoren. Er zouden ook andere passende modellen kunnen zijn zoals bijvoorbeeld het Wheeler model, het Tyler model, Taba's model, het 4C/ID-model, enzovoort.

bedoelen hiermee activiteiten die moeten verzekeren dat alle studenten en staf een betekenisvolle geïnternationaliseerde universitaire ervaring opdoen. Deze activiteiten bevorderen het formele en non-formele leren van mobiele en niet-mobiele studenten. Ze leiden idealiter tot de ontwikkeling van relevante competenties voor IaH. We gebruiken hier de zes standaarden van de Self-Audit Tool. Deze tool is gebaseerd op de ATIAH-bevindingen met betrekking tot de kwaliteit van IaH-beleidspraktijken en zijn als volgt gestructureerd:

- **Talen:** het gebruik van vreemde talen in formele en non-formele contexten;
- **Onderwijzen:** acties waardoor studenten de verwachte internationale en interculturele leeruitkomsten kunnen opdoen op programma-, cursus- en klasniveau;
- **Professionele ontwikkeling en erkenning:** de internationale en interculturele dimensie van universiteitsberoepen (onderwijzen, onderzoek, administratieve rollen, enzovoort);
- **Programma-ontwikkeling:** activiteiten op beleidsniveau die bijdragen aan het integreren van internationale en interculturele perspectieven in educatieve programma's;
- **Ondersteunende diensten en services voor studenten:** alle institutionele acties die praktische ondersteuning bieden aan lokale en internationale studenten, zodat zij het beste kunnen halen uit hun geïnternationaliseerde universitaire studie-ervaring;
- **Activiteiten georganiseerd door studenten:** activiteiten georganiseerd door studenten die samenwerking en interactie bevorderen tussen lokale en internationale studenten en zo alle studenten de mogelijkheden bieden intercultureel bewustzijn te ontwikkelen.

Zo voeden deze zes soorten curriculaire en co-curriculaire activiteiten de uiteindelijke IaH-ervaring in het hart van het model.

“Internationalisation at home-ervaring”

Het ‘internationaliseren’ van het leven op de campus, door het implementeren van een IaH-curriculum, maakt de universitaire ervaring veel rijker voor iedereen (zowel studenten als staf). Wij zijn ervan overtuigd dat veel studenten de kans zeer zullen waarderen om verschillende facetten van ‘internationalisering’ te ervaren. De meest succesvolle IaH-programma’s en -initiatieven zijn degene die daadwerkelijk de historische afstand doorbreken tussen formeel en non-formeel leren en tussen curriculaire en co-curriculaire leeromgevingen (Agnew & Kahn, 2014). De mate waarin de IaH-ervaring gerealiseerd wordt door de IaH-curriculaire en co-curriculaire activiteiten, hangt echter wel af van de andere velden waarnaar wordt verwezen in het model.

1. Focusoefeningen voor het werken met het framework

In dit hoofdstuk beschrijven we zeven oefeningen. Om deze oefeningen en de dialoog over laH te bevorderen, voeden en/of ondersteunen, stellen we eerst een aantal focusvragen voor.

- Wat zouden succesvolle studenten moeten weten, waarderen en in staat zijn te doen aan het einde van hun laH-ervaring? En wat zijn de consequenties hiervan voor het laH-curriculumontwerp?
- Komen de verwachtingen van jouw organisatie overeen met de laH-strategie of de visie of missie van de instelling, met betrekking tot de laH-ervaring?
- Welke waarden en principes liggen ten grondslag aan het curriculum en de laH-ervaring?
- In hoeverre wordt de laH-ervaring versterkt door institutionele steun?
- Zijn er activiteiten en/of acties binnen jouw instelling, die een geïnternationaliseerde universitaire ervaring voor alle studenten promoten/stimuleren? (We raden jullie aan om de Self-Audit Tool te gebruiken in het bespreken van jullie activiteiten.) Waar bestaan deze activiteiten uit? Wat zijn de voornaamste doelen? Gebeuren ze op ad-hocbasis of passen ze binnen een breder institutioneel beleid/strategie? In hoeverre relateren de activiteiten aan de laH-ervaring die je beoogt? In hoeverre worden deze beïnvloed door de overkoepelende visie en missie van de instelling?
- Welke leerervaringen (bijvoorbeeld een uitstap, een lezing van een expert, bijzondere ontmoetingen) vormen de kern van het curriculum?
- Internationaliseren van het onderwijzen en leren bevordert een 'global perspective' (Leask, 2009). In hoeverre dragen jouw (onderwijs)activiteiten daaraan bij?
- Op welke manier draagt institutionele ondersteuning bij aan het laH-curriculum (formeel en co-curriculum)?

Naast deze focusvragen bieden we een aantal concrete oefeningen om met het framework te werken. Probeer hierbij zoveel mogelijk de twee andere ATIAH-outputs te gebruiken: Het Evidence Framework en de Self-Audit Tool.

Alle oefeningen werken het best in kleine groepjes. Vraag de deelnemers om de antwoorden van iedere groep te delen en te vergelijken. Noteer eventuele opvallendheden in de antwoorden en kom vervolgens, afhankelijk van de oefening, tot een gezamenlijk plan van aanpak.

Oefening 1

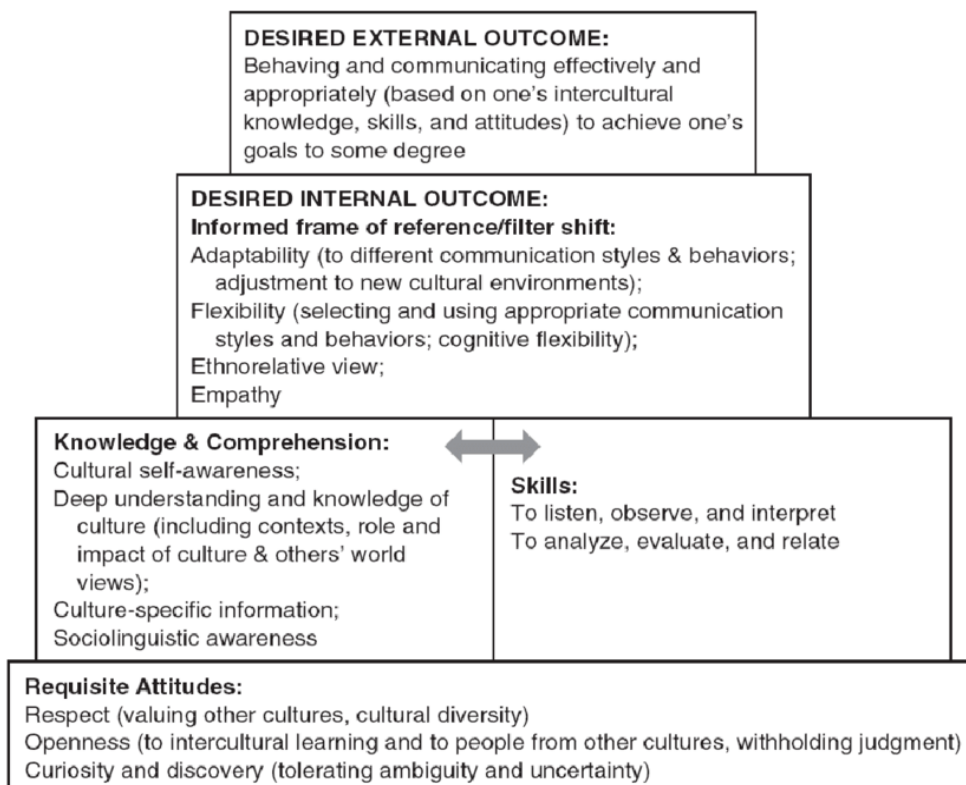
- Neem de tijd om je te richten op de twee buitenste cirkels van het model (institutionele cultuur en visie & missie). We gaan ervan uit dat deze van invloed zijn op de uiteindelijke 'laH-ervaring'. Vraag de deelnemers om te bepalen welke specifieke *drivers* er zijn binnen de velden: organisatiecultuur, visie en missie, die het laH-curriculum beïnvloeden.

Oefening 2

- Een belangrijk onderdeel in het proces van curriculumevaluatie, is de evaluatie van de implementatie van strategieën en het beoordelen van wat bereikt is. Dit kan relatief gemakkelijk worden gedaan door activiteiten te monitoren (gebruik hiervoor de Self-Audit Tool) en vooruitgang meten ten opzichte van de doelstellingen in je actieplan(nen). De evaluatie zou de volgende vragen moeten beantwoorden:
  - Zijn we geslaagd? Hebben we de doelstellingen (strategie) bereikt die we voor ogen hadden?
  - Wat ging er goed?
  - Wat waren de uitdagingen?
  - Welke verbeteringen zullen we maken en hoe?

Oefening 3

De uiteindelijke “IaH-ervaring” wordt beïnvloed door vele factoren en is moeilijk om vooraf te definiëren. Het is echter mogelijk om bestaande frameworks te gebruiken om de discussie over Internationalisation at Home binnen jouw instelling te starten. Zo kan bijvoorbeeld Deardorff's (2006) model van interculturele competenties en waardevol startpunt bieden. Ga er voor de oefening vanuit dat de kennis, vaardigheden en houdingen die zij benoemt, overeenkomen met de institutionele waarden en doelen van jouw instelling wat betreft de IaH-ervaring. Je kunt dan bespreken in hoeverre deze interculturele competenties worden bevorderd of beïnvloed door de andere velden in het Curriculum Framework: de institutionele cultuur, missie & visie, IaH-strategie/-proces en natuurlijk de (co-)curriculaire activiteiten.

Pyramid Model, Deardorff, 2016

Oefening 4

Een ander framework dat input biedt voor een discussie over de IaH-ervaring, komt van Leask en de Wit (GUNI, 2016). Volgens wordt IaH door ho-instellingen op de beleidsagenda gezet om vaardigheden, kennis en houdingen te ontwikkelen bij studenten die worden geassocieerd met verantwoord wereldburgerschap. Bespreek deze bewering aan de hand van onderstaande voorbeeldvragen. Je kunt hier ook de focusvragen uit het begin van dit hoofdstuk gebruiken.

Voorbeeldvragen:

- Welke acties in leren, onderwijzen en stafontwikkeling zijn er nodig om de ervaring te bereiken die je studenten wilt aanbieden?
- Wat betekent dit voor een coherente en gezamenlijk gedragen (institutionele) strategie?
- Het dwingt ho-instellingen te reflecteren op hun eigen monitoring: Hoe implementeer je een structurele en duurzame strategie? Hoe evalueer je het werk dat al is gedaan?

Na discussies in kleine groepen kun je de ideeën plenair terugkoppelen en een gezamenlijk plan opstellen voor de toekomst van internationalisation at home.

Oefening 5

Het doel van deze oefening is het bespreken van de IaH-strategie en wat deze betekent voor het curriculum en de bijbehorende activiteiten. Vragen die gesteld kunnen worden met betrekking tot de strategie, kun je vinden in het Evidence Framework onder “institutionele strategieën”. Het gaat om vragen als: Is IaH ingebed in het institutionele beleid en strategische frameworks? Indien ja, hoe vertaalt dit beleid zich in de praktijk? Zijn er bestuurscommissies ingesteld die de implementatie en vooruitgang van dit beleid overzien? Zijn er systemen in plaats die het beleid monitoren en evalueren?

Gebruik de Self-Audit Tool om de curriculaire en co-curriculaire activiteiten vast te stellen en bespreek dan in hoeverre deze aansluiten bij de IaH-strategie, zij het expliciet verwoord in de strategie of impliciet.

Oefening 6

Door het Curriculum Framework te gebruiken in combinatie met de Self-Audit Tool, kun je de IaH-activiteiten (en het curriculum als geheel) aantonen, benchmarken en evalueren. De Self-Audit Tool geeft een duidelijk overzicht van de activiteiten die al uitgevoerd zijn (op basis van verschillende standaards) en waar nog ruimte is voor verbetering. Gebruik de online tool om te kijken welke standaarden al goed op weg of bereikt zijn. Bespreek dan in groepen in hoeverre deze activiteiten bijdragen aan de kennis, vaardigheden en houding die je wil die studenten verwerven. Je kunt de volgende vragen stellen tijdens deze discussie:

- Moeten we het aantal activiteiten onder een bepaalde standaard uitbreiden?

- Is er voldoende institutionele ondersteuning voor de behoeftes van de “laH-ervaring” van studenten?

Oefening 7

Voor deze oefening kan je de Self-Audit Tool gebruiken om curriculaire en co-curriculaire activiteiten in kaart te brengen. Bespreek hoe relevant elk van de activiteiten is voor de laH-strategie (gebruik een schaal van 1 tot 4). Hiervoor moet je een aantal stappen doorlopen: inschatten of deze actie daadwerkelijk nuttig is; inschatten hoe gepast deze actie is (dit is afhankelijk van de mate waarin beleidsmatig prioriteit wordt gegeven aan laH als strategie) en bespreken hoe ‘klaar’ het onderwijssysteem en de actoren zijn om deze acties op te pakken (gebruik ook hiervoor de schaal van 1 tot 4). Hiervoor moet je vaststellen wie de actie zal uitvoeren/begeleiden evenals alle externe steun of training die mogelijk nodig zal zijn.

Je kunt de “Appreciative Inquiry-method” gebruiken om het curriculum te evalueren:

- **Sterke punten:** Wat doen we goed? Waar staan we bekend om? Wat zijn onze expertisegebieden? Kijkend naar de andere cirkels in het framework, kun je ook bespreken in hoeverre de institutionele organisatiecultuur en laH strategie het succes mee bepalen.
- **Kansen:** Waar liggen onze toekomstige kansen? Waar liggen nog onbenutte mogelijkheden? Hoe kunnen we ons beter onderscheiden? En wat betekent dit voor onze missie & visie en strategie?
- **Aspiraties:** Waar zijn we gepassioneerd over? Waar streven we naar? Welk verschil hopen we te maken? Hoe ziet ons ideale curriculum eruit?
- **Resultaten:** Welke resultaten willen we zien? Welke effecten willen we zien op de algehele laH-ervaring, maar ook op de institutionele visie, missie en strategie?
- Hoe gaan we onze successen vieren en verspreiden?

References

- Agnew, M., & Kahn, H. E. (2015). Internationalization-at-Home: Grounded practices to promote intercultural, international, and global learning, 25, (pp. 31-46), Metropolitan Universities: An International Forum
- Barrett, R., (2006). Building a Values-Driven Organization: A Whole-System Approach to Cultural Transformation, Boston: Butterworth-Heinemann
- Beelen, J., & Jones, E. (2015). Redefining internationalization at home. In A. Curai, L. Matei, R. Pricopie, J. Salmi & P. Scott (Eds.), The European higher education area: Between critical reflections and future policies (pp. 67-80) Dordrecht: Springer
- Beelen, J., & Leask, B. (2011). Internationalisation at home on the move. In Handbook internationalisation. Berlin: Dr. Josef Raabe Verlag.
- Campbell, A., & Yeung, S. (1991). Creating a sense of mission. Long Range Planning, 24(4), (pp. 10-20).
- De Wit, H. and Hunter, F. (2015). The Future of Internationalization of Higher Education in Europe. In: International Higher Education, 83, (pp. 2-3)
- De Wit, H. and Leask, B. (2017). Preparing global citizenry, implications for curriculum. GUNI, Higher Education in the World 6; Towards a Socially Responsible University: Balancing the Global with the Local. Barcelona: GUNI-ACUP ed.
- Diamond, A et al (2011): Global Graduates into Global Leaders. Available on <http://www.ncub.co.uk/reports/global-graduates-into-global-leaders.html>
- Hund, A. (2016). Addie curriculum model. In S. Danver (Ed.), The SAGE encyclopedia of online education (pp. 61-61). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications
- IBE-UNESCO (2017), Training Tools for Curriculum Development: Developing and Implementing Curriculum Frameworks, Geneva, Available on: <http://unesdoc.unesco.org/images/0025/002500/250052e.pdf>
- Jones, E. & Killick, D. (2007). Internationalisation of the curriculum. In E. Jones & S. Brown (Eds.), Internationalising Higher Education (pp. 109–119). London: Routledge.
- Killick, D. (2012). Seeing-ourselves-in-the-world. Developing Global Citizenship through international mobility and campus community. Journal of Studies in International Education, 16(4), (pp.372-389).
- Leask, B. (2009). Using formal and informal curricula to improve interactions between home and international students. Journal of Studies in International Education, 13(2), (pp. 205-220).
- López-Moreno, C. (2017). The year abroad: understanding the employability skills of the Global Graduate. In C. Álvarez-Mayo, A. Gallagher-Brett, & F. Michel (Eds), Innovative language teaching and learning at university: enhancing employability (pp. 21-28).

OECD (1994). Education in a New International Setting: Curriculum development for internationalisation—Guidelines for country case study , OECD (CERI), Paris.

Pine, B.J. & Gilmore, J.H. (1999). The experience economy. Work is theatre & every business a stage. Boston, Mass.: Harvard Business School Press.

Robson, S., Almeida, J. & Schartner, A. (2018). Internationalization at home: time for review and development?, *European Journal of Higher Education*, 8(1), (pp.19-35).

Robson, S. (2017). Internationalization at home: internationalizing the university experience of staff and students, *Educação*, 40(3), (pp. 368-37).

Sanderson, Gavin. (2008). A Foundation for the Internationalization of the Academic Self. *Journal of Studies in International Education*, 12, (pp.276-307).